

Bra mat för alla

Astma- och Allergiförbundet, Livsmedelsföretagen och Karolinska Institutet har tillsammans påbörjat uppbyggnaden av ett tvärsektorielt kunskapscentrum för matöverkänslighet. Verksamheten har namnet "Bra mat för alla", finansieras av Arvsfonden och syftar till att personer med matöverkänslighet ska kunna leva ett liv utan rädsla för livshotande eller funktionsnedsättande reaktioner.

Många personer med matöverkänslighet, det vill säga matallergi och annan överkänslighet för mat, bär en rädsla för att få i sig något de inte tål. Detta påverkar vardagen och är ett osynligt men betydande handikapp. Maten spelar en central roll i vår vardag och finns alltid omkring oss. Därför krävs en strategi från flera håll för att kunna nå målet att personer med matöverkänslighet ska kunna leva ett normalt och symtomfritt liv, utan rädsla för livshotande eller funktionsnedsättande reaktioner.

Därför utvecklade Astma- och Allergiförbundet, Livsmedelsföretagen och Centrum för Allergiforskning (CfA) vid KI tillsammans med representanter från akademi, sjukvård, livsmedelsföretag, myndigheter och patientorganisationer en strategi som syftar till att förbättra livskvaliteten för personer med matöverkänslighet. Arbetet sammanfattas i den strategiska innovationsagendan "Bra mat för alla", framtagen med finansiering från Vinnova.

Agendans vision är att "Sverige har globalt ledarskap i att ge jämlik sjukvård, säker mat och evidensbaserad kunskap för personer med födoämnesallergi eller annan överkänslighet för mat och erbjuder en livskvalitet likvärdig med den som erbjuds människor utan födoämnesöverkänslighet".

Fokus på tre områden

För att uppfylla visionen bygger Astma- och Allergiförbundet, Livsmedelsföretagen och CfA tillsammans upp ett tvärsektorielt kun-

skapscentrum för matöverkänslighet. Uppstartsfasen pågår till och med 2020 under ledning av Sofia Knáz med placering på Astma- och Allergiförbundet.

– Personer med matöverkänslighet men också föräldrar till barn med problemet är vår huvudmålgrupp. De kommer ges en aktiv roll i utvecklingen av kunskapscentrumet för att bidra med sina erfarenheter, säger Sofia.

Det nationella kunskapscentrumet bygger på Vinnovaagendan "Bra mat för alla", och ska initiera och samordna forskning, innovation och kunskapsöverföring inom de tre områdena:

- **Från molekyl till människa** – Förbättrade behandlingar, diagnostiska metoder och förebyggande strategier
- **Från jord till bord** – God, näringsriktig och säker mat med avseende på födoämnesöverkänslighet.
- **Från papper till praktik** – Förbättrad livskvalitet genom kunskapsöverföring.

Kunskapscentrumet skall vara ett nav och en kontaktpunkt för alla i Sverige som söker samarbeten och information kring matöverkänslighet - över alla samhällssektorer. Verksamheten är tänkt att spridas till olika aktörer i hela landet inom olika områden, till exempel klinisk forskning, livsmedelsproduktion, och riskanalys.

Röster från initiativtagarna

– Antalet personer med matöverkänslighet ökar och det finns ett stort behov av ny kunskap och kunskaps-spridning. Här kommer kunskapscentrumet att fungera som en bro mellan

PROJEKTLEDARE Sofia Knáz
sofia.knaz@astmaoallergiforbundet.se

forskning och personer med matöverkänslighet, säger Gunilla Hedlin och Sven-Erik Dahlén, föreståndare för CfA.

– Vi är mycket glada att det bildas ett centrum för matöverkänslighet, det kommer underlätta för industrin att ta fram säkra och goda "fri-från"-produkter som bidrar till en enklare vardag för konsumenter med matöverkänslighet. Det kommer bland annat främja utveckling av nya råvaror samt snabba och säkra analysmetoder för kontroll av allergener, säger Elisabet Rytter, forskningsansvarig på Livsmedelsföretagen.

– Matöverkänslighet medför starkt försämrad livskvalitet. Dessutom utgör det en stor kostnad för samhället, med många akutbesök och utebliven närvaro i skolan och på arbetet. Jag är därför mycket glad att Astma- och Allergiförbundet bidrar till att bygga upp kunskapscentrumet "Bra mat för alla", säger Maritha Sedvallson, ordförande för förbundet.

Styrgrupp/Projektgrupp

Mikaela Odemyr, vice ordförande
Astma och Allergiförbundet
Ulf Brändström, generalsekreterare
Astma- och Allergiförbundet
Sven-Erik Dahlén, professor, Centrum för Allergiforskning/Karolinska Institutet
Gunilla Hedlin, senior professor, Centrum för Allergiforskning/Karolinska Institutet
Roelinde Middelveld, projektledare, Centrum för Allergiforskning/Karolinska Institutet
Ulrika Ehrhardt, expert livsmedel och lagstiftning, Livsmedelsföretagen
Elisabet Rytter, forsknings- och nutritionsansvarig, Livsmedelsföretagen
Rikard Åsgård, ombudsman, Astma- och Allergiförbundet